

پاورقی (۷۵)

فرامین چاوشسکو

دایان دوکریه، ترجمه: محمدعلی عسگری

چاوشسکو

به‌صورت پنهان سقط جنین می‌کردند یا از خارج یا بازارهای سیاه، قرص‌های ضدبارداری می‌خریدند و مصرف می‌کردند. نیکلا و ایلانا تصمیم گرفتند رفتار رومانیایی‌ها را از آفت‌هایی، که به گفته آنها از جامعه سرمایه‌داری غربی به ارث برده بودند، پاکسازی کنند.

در ابتدای اکتبر سال ۱۹۶۶ بود که نخستین فرامین چاوشسکو درباره زنان اعلام شد. در این فرامین بر سقط جنین به عنوان «اقدامی خطرناک که سلامتی زنان را تهدید می‌کند و بر رشد جمعیت اثری منفی دارد»، تأکید شده بود، البته برخی استثناها پذیرفتنی بود.
بالین‌حال، زنان بخت‌برگشته رومانیایی همچنان به سقط جنین غیرقانونی خود ادامه می‌دادند. ابتدای دهه ۸۰، چاوشسکو دستور داد زنان به‌صورت مرتب به پزشکان مراجعه کنند تا بررسی شود آنها دست به سقط جنین غیرقانونی نزده‌اند. نظام حاکم هزینه زیادی را بر زنان تحمیل و آنها را وادار کرد طبق هدفی مشخص و در نظرش حیاتی، هریک چهار الی پنج فرزند بیاورند.

یک‌بار ایلانا از یکی از سیاست‌مداران جوان، که در برابر ژنرال ایون باسیا ایستاده بود، پرسید: رفیق چند بچه داری؟ او جواب داد: یک بچه رفیق ایلانا. گفت: برای همین است که جمعیت کشور زیاد نمی‌شود. رفیق عزیز، می‌بایست حداقل به‌خاطر حزب هم شده، چهار سرباز تربیت می‌کردی. ژنرال، باید به جمعیت کشور ۱۰ الی ۱۵ درصد اضافه کرد. باید رومانی در سال ۱۹۸۴ دست‌کم ۳۰ میلیون نفر جمعیت داشته باشد. من این آرزو را محقق می‌کنم. در عمل نیز به این حرف وفادار ماند. در دوران نیکلا هیچ‌کس حق نداشت، مجرد باقی بماند. به کمک مالیات‌هایی که بر مجردها تحمیل می‌شد، به‌خصوص آنهایی که سن‌شان بیش از ۲۵ سال بود یا زوج‌هایی که فرزندی به دنیا نیاورده بودند، همه علاقه‌مند به داشتن یک بچه می‌شدند.

زنانی که به این وسیله ناامید می‌شدند، همه توجه‌شان به‌سمت کسی جلب می‌شد که می‌خواست الگوی آنها باشد، ایلانا. اما او چرا کمک‌شان نمی‌کرد؟ به‌عنوان رئیس تحقیقات علمی و برنامه‌ریزی بهداشتی، چرا کاری برای زنان نمی‌کرد؟ امکان نداشت همه این برنامه‌ها زیر نظر او نباشد. به‌این‌ترتیب، بین افکار عمومی، این او بود که گناهکار شناخته می‌شد. مرارت زنان رومانی هرچه بود، از بازی تاسف‌بار ایلانا نشأت می‌گرفت. آن روزها در بخارست کلمه‌ای در سر زبان‌ها افتاد که به‌عنوان بیماری جدیدی معرفی می‌شد. این کلمه معجونی از حروف اول چند کلمه به زبان فرانسوی بود: «دانشمند، مهندس، دکتر و استاد دانشگاه» اینها همه القاب ایلانا بود و دوست داشت او را با چنین القایی یاد کنند. این طنز تلخ بیانگر این بود که ملت در واقع آن قیدیسه را متهم ردیف اول می‌دانستند. اما ایلانا همچنان گوش‌هایش را به روی همه اعتراضات و دردهای دختران کشورش بسته بود. نیکلا همواره تکرار می‌کرد «قانون اساسی رومانی حقوق برابر را برای زنان و مردان تأمین کرده است. آنها در همه حوزه‌ها و فعالیت‌ها مساوی هستند و می‌توانند مشارکت فعالی در دولت و تمام عرصه‌های سیاسی و اجتماعی کشور داشته باشند». زنان همچنان حضور خود را روی تمبرها، مجلات و تابلوهای نقاشی، به‌عنوان نمادهای کمونیسم ملی در برابر چشم همگان حفظ کردند، اما نه همه زنان، بلکه زن رهبر حزب. برجسته‌کردن نقش زن رهبر حزب درواقع نوعی سوءاستفاده از سوی نیکلا بود. او می‌خواست تفکرات ارتجاعی خود درباره زنان را به زنان رومانیایی بقبولاند و این‌کار را از طریق نشان‌دادن تصاویر زنان آزاد و بافرهنگ، به‌ویژه همسر خودش، انجام می‌داد، اما زنان رومانیایی هرگز زنی را که به آنها خیانت کرده بود، نمی‌بخشیدند. ایلانا پیشرفت را رمز اصلی همه‌چیز می‌دانست

یکی از تاریخ‌نگارانی که نسبت‌به قیدیسه‌ها شوروهجان بیشتری داشت، یعنی «کورنلیو وادیم تودور» برای اینکه از کاروان مداحان عقب نماند، چنان به ستایش اعمال و رفتار او پرداخت که برخی گفتند شاید این بیانگر علاقه یا دست‌کم محبت خالصانه او نسبت‌به ایلانا باشد. او گفته بود: «در هر کجای این جامعه، هیچ زنی را بزرگ‌تر از او ندیدم، او حتی در آسمان‌ها نیز ستاره‌ای درخشان‌تر از بقیه است

می‌کند،

این همان ایلانا چاوشسکو است

کسی که هدف پراوآزش پاکیزه‌ترین است

کسی که با مغز یک دانشمند آمده است

و دستاوردهایش بزرگ‌ترین دستاوردهاست

او همواره درحالی‌که ما را هدایت می‌کند،

به‌سوی بلندی‌ها نظر دارد

او حامی رهبری ماست

و با افتخار در کنار او می‌ایستد.»

ادامه دارد

شرق: ۹ سال پیش وقتی شبه‌نظامیان تروریست به رمادی تاختند، هرج‌ومرج به‌سرعت مابقی عراق را فراگرفت. حالا یک‌بار دیگر مرکز استان انبار به‌دست نیروهای تروریستی افتاده، این‌بار رمادی زیر سلطه داعش است و فاجعه افزون‌تر. وقتی ۱۰ روز پیش رمادی سقوط کرد، در صحنه‌ای که یادآور افتادن موصل به دست داعشی‌ها بود، حدود هزار سرباز و افسر عراقی همه تجهیزات جنگی را رها کرده و از شهر گریختند. این بزرگ‌ترین پیروزی داعش بود؛ آن‌هم زمانی که خبرها مدعی افول قدرت داعش در سایه حملات هوایی پی‌درپی نیروهای ائتلاف و آمدگی نیروهای عراقی پس از آموزش مستشاران آمریکایی بودند.

رمادی که در کنار رود فرات واقع شده و شاهراه متصل‌کننده بغداد به مرزهای اردن و سوریه است، مرکز ثقل جنگ و شورش‌های ۱۲ سال اخیر بوده که در یک‌سال اخیر رقابتی تنگاتنگ میان نیروهای دولتی و شبه‌نظامیان داعش برای تصرف این شهر بیش‌ازپیش بالا گرفته است.

رهبران قبایل سنی، ابزار مهمی در حفاظت از این شهر بوده‌اند، همان‌طور که در سال ۲۰۰۶ علیه دولت اسلامی عراق– گروهی که داعش از آن پدید آمد– به‌پا خاستند و با حمایت نیروهای زمینی آمریکا، آنها را از شهر بیرون راندند. اما از آن زمان، برخی از اهالی سنت شهرهای رمادی و فلولجه مدعی شدند اولین دولت عراق پس از حمله آمریکایی‌ها، سیاست‌های فرقه‌ای را پیش گرفت که به‌نفع اکثریت شیعیان این کشور بوده است. آن‌طور که شیخ‌محمد صالح البجاری، یکی از رهبران قبیله‌ای استان انبار، می‌گوید، سقوط این شهر بازتابی از یک دهه غفلت دولت مرکزی عراق و رهبران تبعیدی قبایل سنی است. مردم استان انبار می‌گویند علیه نیروهای شیعه حشد شعبی نمی‌جنگند، اما از لحاظ احساسی علیه آنها هستند، بالاین‌همه، عملیات نیروهای شیعه برای بازپس‌گیری این استان استراتژیک روز گذشته و پس از حواشی‌های بسیار، آغاز شد.

به گزارش گاردین، تلویزیون دولتی عراق دیروز از آغاز عملیات نظامی نیروهای امنیتی عراق با پشتیبانی نیروهای مردمی شیعه و سنی خبر داد اما جزئیات بیشتری ارائه نکرد. احمد الاسدی، یکی از سخنگوهای نیروهای مردمی، با گفتن **شرق:** سنای آمریکا، روز جمعه و در اقدامی که از سوی گروه‌های مدافع آزادی‌های مدنی به‌عنوان یک پیروزی در مسیر حفاظت از حق حریم خصوصی افراد مورد استقبال قرار گرفت، به «قانون آزادی ایالات‌متحده» رای منفی داد؛ لایحه‌ای که اگرچه می‌کوشد تا برخی اختیارات جاسوسی «آژانس امنیت ملی آمریکا» را مهار کند، اما مجوز اجرای برخی از بحث‌برانگیزترین مفاد «قانون میهن‌دوستی ایالات‌متحده» را نیز از نو صادر می‌کرد. عدم تصویب این لایحه، آژانس امنیت ملی را وادار خواهد کرد تا با نظر به عدم تصویب طرح تمدید برنامه نظارتی کنونی، طی همین هفته روند پایان‌دهی به برنامه فراگیر نظارتی خود بر شهروندان آمریکایی را آغاز کند. این در حالی است که دولت اوباما پیش‌تر به کنگره هشدار داده بود در صورت عدم موفقیت سنّا در تمدید ماده ۲۱۵ قانون میهن‌دوستی که تا پایان ماه جاری میلادی منقضی شده و مبنای

اینکه عملیات طولانی نخواهد بود، اعلام کرد نیروهای عراقی از سه جبهه، رمادی مرکز استان انبار، را تحت محاصره قرار داده‌اند. او که یکی از اعضای پارلمان عراق هم هست، به خبرنگاران گفت سلاح‌های جدیدی در این نبرد مورد استفاده قرار می‌گیرد که دشمن را غافلگیر خواهد کرد. بالاین‌حال، براساس گزارش‌ها نیروهای داعش نیز در چندروز اخیر بیکار ننشسته‌اند و مشغول تدارک برای دفع حمله احتمالی نیروهای دولتی و متحدان آن بوده‌اند.

به گزارش بی‌بی‌سی، داعش اطراف رمادی را به صورتی فشرده مین‌گذاری کرده تا حمله دردست‌انجام دولت را با مشکل مواجه کند. ایجاد پست‌های دفاعی، بخش دیگری از تدابیر داعش بوده است. نیروهای داعش پیش‌روی به سوی استان انبار را از اوایل سال ۲۰۱۴ آغاز کردند و

جهان

عملیات بازپس‌گیری استان الانبار آغاز شد

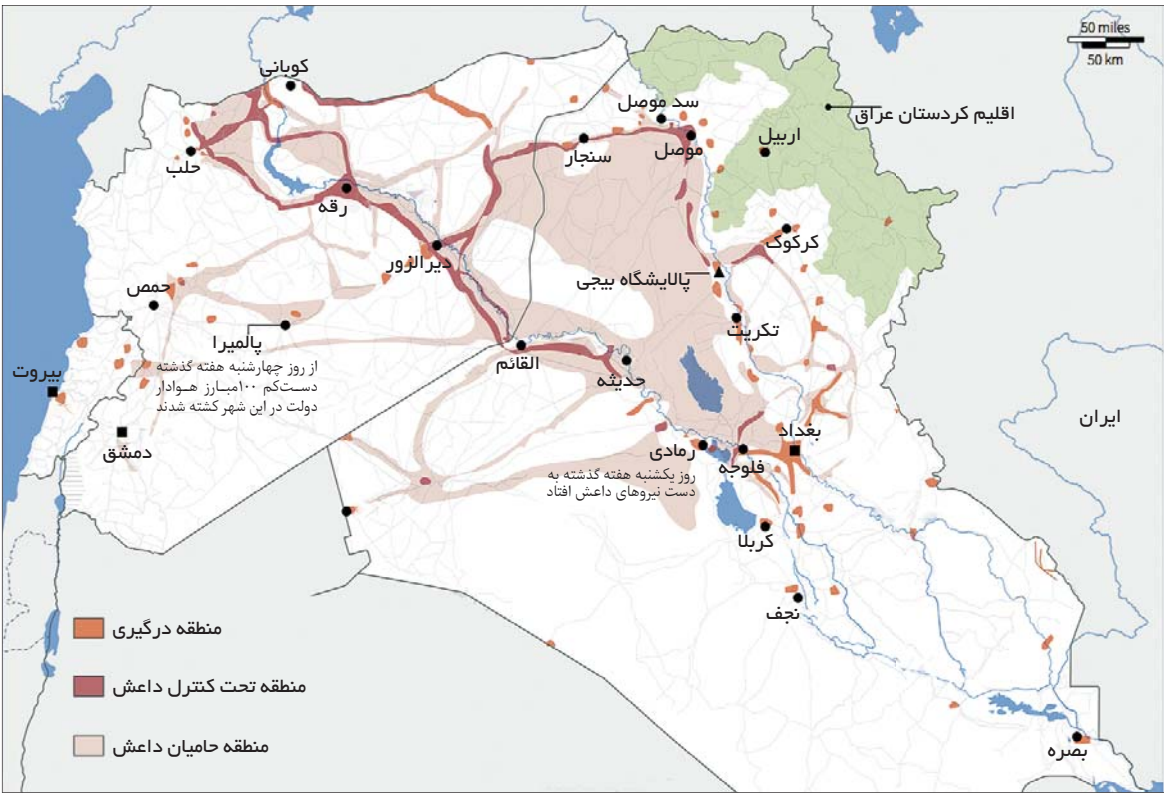
نبرد بر سر «انبار» استراتژیک

حدود ۱۰ روز پیش توانستند رمادی، مرکز این استان را به تصرف خود درآورند و با این امر نه‌تنها به ۱۱۵ کیلومتری غرب بغداد رسیدند، بلکه مهمات و تجهیزات نظامی بسیاری که با فرار نیروهای عراقی به جا مانده را تصاحب کردند.

سقوط رمادی ضربه بزرگی به استراتژی مورد حمایت آمریکا در برابر داعش بود. روز دوشنبه و یک روز پس از اظهارات جنجالی اشتون کارتر، وزیر دفاع آمریکا جو بایدن، معاون رئیس‌جمهوری آمریکا به حیدرالعبادی، نخست‌وزیر عراق، اطمینان داد آمریکا از این کشور علیه داعش حمایت می‌کند. اما کارتر روز شنبه به خبرگزاری سی‌ان‌ان گفته بود: «با وجود اینکه نیروهای عراقی در رمادی از لحاظ تعداد، بیشتر از نیروهای داعش بودند، اما هیچ عزمی برای جنگیدن نداشتند. ما می‌توانیم آنها را تجهیز

کنیم، اما نمی‌توانیم اراده جنگیدن به آنها دهیم». در پی این حملات لفظی، سخنگوی حیدرالعبادی اظهارات کارتر را بر مبنای اطلاعات نادرست خواند و گفت: «ما نباید همه ارتش را براساس یک اتفاق قضاوت کنیم».

ازاین‌سو، عراقی‌ها نیز بی‌تفاوتی و تعلل آمریکا در مبارزه با داعش را به باد انتقاد گرفتند. در همین‌راستا، نعیم العبدیدی، یکی از رهبران گروه «صائب اهل حق» که زیر پرچم حشد الشعبی فعالیت می‌کنند، گفت: «رمادی پیش‌روی آمریکایی‌ها سقوط کرد و آنها هیچ کاری از پیش نبردند. اما در اربیل، آمریکایی‌ها مداخله کرده و با هرگونه هزینه‌ای، از سقوط اربیل جلوگیری کردند. این اتفاق‌ها به ما می‌گویند عراقی‌ها خود باید با مشکلاتشان مقابله کنند و برای مبارزه با دشمن متحد شوند».

غروب مبهم نظارت

توجیه برنامه نظارتی فراگیر آژانس امنیت ملی است، ناچار خواهد بود تا پیش از موعد به عملیات جمع‌آوری داده‌های تلفنی شهروندان خاتمه دهد. تیفینی چنگ، یکی از بنیان‌گذاران سازمان «مبارزه برای آینده»، که عضو مردمی مواجه است که در نتیجه افشاکری‌های ادوارد اسنودن پیرامون برنامه جمع‌آوری داده‌های تلفنی شهروندان آمریکایی به‌دست آژانس امنیت ملی، بسیار خشمگین شده‌اند. این‌مخالفت‌ها و اعتراضات پس از آن شدت بیشتری یافت که یک تاریخ مستقیم؛ فرایندی بی‌پارکشت که جز با ایستادگی عموم مردم برای ضمانت از حق آزادی بیان و اجتماع محقق نمی‌شد». چنگ در حالی رای سنّا را یک پیروزی مدبرانه تاریخی در برابر نظارت دولتی دانست که میچ مک‌گانیل، رهبر اکثریت جمهوری‌خواه سنّا و صریح‌ترین حامی قانون میهن‌دوستی، اعلام کرده

مدنی با اشاره به برخورداری قدرت‌های جاسوسی از امتیازات متعدد موجود در این لایحه، موضعی مخالف گرفته‌اند. بنیاد مرزهای الکترونیک طی بیانیه‌ای، قانون آزادی ایالات‌متحده را در قیاس با نسخه‌های پیشین آن‌که باوجود ردشن از سوی کنگره، حاوی اصلاحاتی بنیادی‌تر بودند، نه جهشی بزرگ، بلکه گامی کوچک خوانده و از سنّا درخواست کرده تا از فرصت‌های موجود برای طرح پیشنهادهات اصلاحی قوی‌تر بهره برد. اما سازمان مبارزه برای آینده، این لوائح را تلاشی در راستای نادیده‌گرفتن افشاکری‌های اسنودن و تحکیم قانونی بیان‌های نظارت فراگیر دولتی، درست برخلاف منویات قانون‌اساسی، احکام قضائی و افکار عمومی دانسته است؛ لایحی که تصویب‌نکردن آنان به‌گفته این سازمان نشان‌دهنده میزان اثرگذاری گاهی عمومی بر سیاست‌های نظارتی و تحولات بنیادین آن است.

چند نکته قابل تأمل درباره سقوط رمادی

خود مشروعیت کسب کند.

۳- سقوط رمادی همچنین نشان داد دولت «حیدر العبادی» به‌خصوص در این شرایط دولتی کارآمد نیست. در خبرها آمده بود او تا‌به‌حال چندین‌بار تصمیم به استعفا گرفته که ظاهرا با مخالفت علما مواجه شده است. شرایط کنونی عراق می‌طلبد دولتی ملی با اراده‌ای قوی در صحنه حضور داشته باشد تا بتواند همه گروه‌های رقیب و دشمن را حول یک محور مشخص گرد آورد و این مأموریتی است که دست‌کم تا اینجا دولت العبادی از عهده آن برنمیامده است.

۴- تصرف الرمادی توسط داعش یک‌بار دیگر نشان داد ائتلاف آمریکایی‌ها در مقابله با این گروه موفق نیست. هرچند هواپیماهای این ائتلاف طی سال‌گذشته هزاران پرواز علیه داعش داشته و تحولات اخیر سوریه نیز کاملاً به‌تصور کشیده شد. بنابراین آنهایی که خواب ناپودی داعش را در ظرف چندروز و چندماه می‌دیدند یا می‌بینند، باید برای همیشه از این خواب غفلت بیدار شده و دریابند این گروه شبیه هیچ‌کدام از گروه‌های تروریستی گذشته ازجمله «القاعده» نیست. داعش در کنار تفکرات سلفی و سنت‌های قبایلی عرب، بر نهادهای دولتی مدرن تکیه دارد و به‌دلیل خوی خلافت‌خواهی قصد «تصرف سرزمین» و «تشکیل دولت خودخوانده»‌اش را دارد. داعش در عراق در هیات یک دولت نوظهور و البته غیرقانونی ظاهر شده است که به هرقیمتی می‌کوشد تا بماند و برای

رویداد

آغاز رزمایش هوایی گسترده روسیه

- ارتش روسیه اعلام کرد رزمایش نظامی بزرگی را آغاز کرده است؛ این سومین مانور نظامی روسیه در سه ماه گذشته است. به گزارش دویچه‌وله،

در این رزمایش که از پیش اعلام نشده بود، قرار است توانایی رزمی نیروی هوایی روسیه به آزمون گذاشته شود. به گفته «سرگئی شویگوف» وزیر دفاع روسیه در این رزمایش حدود ۱۲ هزار سرباز، ۷۰۰ واحد توپخانه و ۲۵۰ هواپیمای جنگنده شرکت خواهند داشت. «ولادیمیر پوتین» رئیس‌جمهور و فرمانده کل قوای روسیه فرمان این رزمایش چهارروزه را صادر کرده است. بنا به گزارش خبرگزاری «تاس»، روسیه اعضای سازمان امنیت و همکاری اروپا را از انجام این رزمایش مطلع کرده است، گرچه روسیه هیچ تعهدی در این زمینه ندارد. رزمایش روسیه در حالی آغاز شده است که از دوشنبه برخی از اعضای ناتو و اتحادیه اروپا نیز سرگرم انجام یک مانور هوایی در شمال اروپا هستند. به گفته سخنگوی ارتش سوند، در مانور کشورهای اروپایی و عضو ناتو بیش از سه‌هزار ۶۰۰ سرباز و ۱۱۵ هواپیمای جنگنده از ۹ کشور شرکت دارند.

کنترل شهر استراتژیک سومالی در دستان الشباب

● گروه تروریستی الشباب کنترل یک شهر استراتژیک در جنوب سومالی را پس از فرار سربازان دولتی از آن به‌دست گرفت. به گزارش خبرگزاری شینهوا، شبه‌نظامیان الشباب بدون شلیک حتی یک گلوله و پس از خروج سربازان ارتش از شهر «جاناله» در جنوب سومالی کنترل این شهر استراتژیک را به‌دست گرفتند. ساکنان این شهر گفته‌اند نیروهای دولتی یکشنبه بعدازظهر شهر را از بیم حملات الشباب، به حال خود رها کردند و پس از این بود که شبه‌نظامیان سرایامسلسح به شهر حمله کرده و پرچم خود را بالا بردند. «جاناله» شهری مهم در جنوب سومالی است که زمین‌های کشاورزی فراوانی دارد.

توافق ترکیه و آمریکا برای ایجاد مناطق پرواز ممنوع در سوریه

● وزیر خارجه ترکیه اعلام کرد به صورت اولیه با آمریکایی‌ها به توافق رسیده‌اند مخالفان سوری را تحت‌حمایت هوایی خود قرار دهند و مناطقی را برای آنها در سوریه منطقه پروازممنوع اعلام کنند. به گزارش ایسنا به نقل از اس‌کای‌نیوز، بنا به گفته «مولود چاوشوش اوغلو» وزیر خارجه ترکیه این توافق برای حمایت از مخالفان سوری به‌اصطلاح میانه‌رویی است که قرار است در یک برنامه چندساله توسط آنکارا و واشنگتن در خاک ترکیه آموزش ببیند. بنا بر این گزارش، حمایت هوایی آمریکا و ترکیه پوشش لازم برای امنیت بخشی مناطقی در خاک سوریه را به وجود خواهد آورد که قرار است ۱۵ هزار نظامی سوری که توسط دو کشور آموزش دیده‌اند، در این مناطق مستقر شوند. به گفته مسئولان آمریکایی، هدف از آموزش این نیروها صرفا رویارویی با داعش و تلاش برای عقب‌راندن آنها از مناطق تحت اشغالشان است اما کارشناسان معتقدند که در آینده از این نیروها علیه دولت سوریه نیز استفاده خواهد شد. ایجاد مناطق امن برای مخالفان سوری در خاک این کشور به این مناسبت که کشورهای ایجادکننده، مسئولیت حمایت از افرادی که در این مناطق مستقر می‌شوند را بر عهده می‌گیرند و حریم هوایی این مناطق تحت‌نظارت خواهد بود. گرچه دولت سوریه اعلام کرده از هر تلاشی برای رویارویی با داعش استقبال می‌کند اما با توجه به مواضع خصمانه آنکارا در قبال دمشق، ایجاد چنین نیرویی می‌تواند در آینده برای ارتش و دولت سوریه مشکلات زیادی به وجود آورد.

شلیک به کاندیدای اپوزیسیون ترکیه در جریان کارزار انتخاباتی

● یکی از نامزدهای اپوزیسیون حزب مردم جمهوری‌خواه ترکیه پس از آنکه از ناحیه زانو هدف شلیک گلوله قرار گرفت، در بیمارستان بستری شد. به گزارش خبرگزاری آسوشیتدپرس، به گفته یکی از مقام‌های ترکیه، «دوغان ترکمان» در حال برگزاری کمپین انتخابات پارلمانی هفتم ژوئن بود که از سوی فردی هدف شلیک گلوله قرار گرفت. این سومین حمله خشنونت‌آمیز علیه حزب اپوزیسیون ترکیه کاندیدا شده بود اما فرماندار آدانا می‌گوید این حمله انگیزه سیاسی نداشته و به نظر می‌رسد از سوی کارمند سابق وی انجام شده باشد. هفته گذشته یک نامزد از حزب حاکم عدالت و توسعه در شهر آدانا با ضربات چاقو هدف حمله قرار گرفت. اوایل ماه جاری میلادی نیز شش تن در جریان انفجار دو بمب در نزدیکی مقرهای حزب حامی کردها موسوم به حزب «دموکراتیک مردم» در آدانا و مرسین زخمی شدند.